

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Verspreiding coffeeshops Maastricht

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

27 mei 2009 / rapportnummer 2243-39

1. HOOFDPUNTEN VAN HET MER

De gemeente Maastricht heeft het voornemen om coffeeshops die nu in het centrum van Maastricht zijn gelegen te verplaatsen naar nieuwe locaties aan de rand van de stad. Deze nieuwe locaties zijn compacte verzamellocaties, Coffeecorners genaamd, waar zich twee of drie coffeeshops kunnen vestigen. De Coffeecorners zullen voornamelijk zijn gericht op bezoekers van buiten Maastricht.

Om de Coffeecorners te kunnen realiseren, dienen onder andere de bestemmingsplannen gewijzigd te worden door de gemeenteraad. Hiervoor wordt de procedure voor milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.¹

De gemeente beoogt om in het milieueffectrapport (MER) de feitelijke gevolgen van het spreidingsbeleid van de coffeeshops inzichtelijk te maken. Voor het MER kan het gedoogbeleid als gegeven worden beschouwd. Er hoeft niet ingegaan te worden op de voor- en nadelen van het gedoogbeleid voor softdrugs.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten om het milieubelang in de besluitvorming mee te kunnen wegen:

- een beschrijving van nut en noodzaak van het voornemen om de coffeeshops te verplaatsen naar de rand van de stad;
- een onderbouwing van de locatiekeuzen;
- een beschrijving van de wijze van ontsluiting en inrichting van de locaties;
- de huidige verkeersbelasting en de veranderingen daarin op het wegennet, met name in de omgeving van de oude en de nieuwe locaties, alsmede de gevolgen van de veranderingen in de verkeersbelasting voor het woon- en leefmilieu;
- de gevolgen voor de sociale veiligheid, waarbij onder andere ingegaan wordt op de relatie tussen de coffeeshops en andere activiteiten die overlast kunnen veroorzaken;
- een publieksvriendelijke samenvatting, voorzien van overzichtelijk en 'leesbaar' kaartmateriaal. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de startnotitie voldoende aan de orde komen.

¹ Voor informatie over de m.e.r.-procedure en de Commissie m.e.r. wordt verwezen naar bijlage 1. In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de ingediende zienswijzen die de Commissie heeft betrokken bij haar advisering.

2. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

2.1 Nut en noodzaak

In de startnotitie is in hoofdstuk 1 de aanleiding voor het voornemen gegeven en is in hoofdstuk 2 het spreidingsbeleid verder toegelicht. Deze probleembeschrijving kan worden overgenomen in het MER. Maak hierbij ook inzichtelijk hoeveel bezoekers alleen voor de coffeeshop komen en voor hoeveel bezoekers de coffeeshop onderdeel uitmaakt van een bezoek aan de stad Maastricht.

2.2 Wet- en regelgeving en beleid

In paragraaf 5.2.1 van de startnotitie is weergegeven welke wet- en regelgeving en welk beleid relevant is voor het voornemen. Dit kan overgenomen worden in het MER. Geef daarbij in het MER aan welke voorwaarden voor het voornemen hieruit voortvloeien.

Beschrijf ook de ontwikkelingen in het beleid en de wet- en regelgeving op het gebied van de softdrugs, voor zover dat relevant is voor de te onderzoeken effecten in het MER. De Commissie denkt bijvoorbeeld aan het voorgenomen Limburgse pasjessysteem.²

2.3 Te nemen besluit(en)

Het MER wordt geschreven ten behoeve van de bestemmingsplanwijzigingen. Geef in het MER weer welke besluiten nog meer genomen moeten worden om de Coffeecorners te kunnen realiseren.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit betreft het verplaatsen van zeven bestaande coffee-shops naar drie nieuwe locaties aan de randen van de stad.

Beschrijf de voorgenomen activiteit zo uitgebreid als nodig is om een goede effectbeschrijving mogelijk te maken. Geef in ieder geval inzicht in:

- de per locatie te verwachten bezoekersaantallen en verblijfsduur. Geef hierbij aan op welke uitgangspunten en aannames deze prognose is gebaseerd. Beschrijf en motiveer de verdeling van bezoekers over de dag, de week en het jaar en over de verschillende vervoerswijzen;
- de beoogde toe- en afvoerroutes zowel voor wegverkeer als overig verkeer;
- de aantallen en de locatie van de parkeerplaatsen;
- de beoogde voorzieningen, bijvoorbeeld horecagelegenheden, op of nabij het terrein van de Coffeecorners.

² Krantenartikel in NRC Next, 13 mei 2009, "Mag ik uw pasje even zien? Coffeeshops in Limburg worden besloten clubs om drugstoerisme tegen te gaan".

3.2 Locatiekeuze en alternatieven

In hoofdstuk 3 van de startnotitie is uitvoerig ingegaan op de locatiekeuze. Uit drieëntwintig potentiële zoekgebieden zijn vier geschikte locaties gekozen. Dit zijn:

- Köbbesweg
- François de Veyestraat nummer 9-11.
- Beatrixhaven
- Brusselseweg

De François de Veyestraat betreft een tijdelijke locatie in afwachting van een definitieve locatie in de Beatrixhaven. Deze definitieve locatie is afhankelijk van een nog te nemen beslissing over de ontsluiting van de Beatrixhaven en wordt om die reden niet in dit MER meegenomen.

De overige negentien gebieden voldeden om diverse redenen niet aan de gestelde criteria. Met het inzichtelijk maken van de criteria en het scoren van de diverse locaties, is het locatiekeuzeprocess inzichtelijk gemaakt. Dit kan overgenomen worden in het MER. Realisatie van de drie Coffeecorners wordt het spreidingsalternatief genoemd.

Gezien het reeds doorlopen locatiekeuzeprocess zijn er naast het spreidingsalternatief, het meest milieuvriendelijk alternatief en het referentiealternatief geen andere alternatieven die onderzocht hoeven te worden in het MER.

Geef in het MER aan welke situatie ontstaat als bijvoorbeeld slechts twee van de drie locaties gerealiseerd worden als Coffeecorner, of als blijkt dat er geen Coffeecorner gerealiseerd wordt in de Beatrixhaven.

3.3 Meest milieuvriendelijk alternatief

In een besluit-MER is het wettelijk verplicht om een meest milieuvriendelijk alternatief (mma) op te nemen. Voor het onderhavige voornemen ziet de Commissie niet direct aanknopingspunten voor een mma in de vorm van een locatiealternatief. Geef in het MER daarom aan op welke manier de Coffeecorners op een milieuvriendelijke wijze kunnen worden ingericht en uitgevoerd, ondermeer op het aspect bereikbaarheid en het beperken van overlast voor omwonenden.

3.4 Referentie

De milieueffecten van het spreidingsalternatief en het meest milieuvriendelijke alternatief dienen vergeleken te worden met een referentiealternatief. Dit referentiealternatief bestaat uit de bestaande toestand van het milieu en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit wordt gerealiseerd. Ga hiervoor uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten.

In hoofdstuk 4 van de startnotitie is de bestaande toestand van het milieu op de drie voorgenomen locaties beschreven. Op de autonome ontwikkeling is in de startnotitie nog niet ingegaan.³

4. MILIEUGEVOLGEN

In het MER dient voor de verschillende alternatieven (spreidingsalternatief, mma en referentiealternatief) per locatie en voor het totaal aangegeven te worden wat de milieugevolgen zijn. Hierbij kan het beoordelingskader uit § 5.2.2 van de startnotitie gehanteerd worden. In onderstaande paragrafen wordt dit beoordelingskader aangevuld.

4.1 Sociale veiligheid

Sociale veiligheid is een belangrijk aspect in het MER. Verbetering van de sociale veiligheid is de hoofddoelstelling van het voornemen. Geef in het MER aan welke effecten verwacht worden op de nieuwe locaties en in hoeverre het voornemen positieve effecten heeft op de sociale veiligheid in de binnenstad.⁴

In de startnotitie is aangegeven welke criteria in het MER beoordeeld worden bij het aspect veiligheid en sociale samenhang. De Commissie adviseert om in overleg met bewoners en personen van nabij de Coffeecorners gelegen bedrijvigheid te bepalen of hiermee op alle voor deze groepen relevante criteria wordt ingegaan.

Ga in het kader van 'veiligheid en sociale samenhang' in ieder geval ook in op de relatie tussen coffeeshops en andere activiteiten die problemen kunnen veroorzaken, zoals het gebruik of het handelen in harddrugs.

Ga in op de vraag in hoeverre en op welke wijze drugsrunners zich zouden kunnen verplaatsen naar en in de omgeving van de Coffeecorners en welke maatregelen hier zo nodig tegen getroffen kunnen worden.

4.2 Bezoekersaantallen en verkeer

De bezoekersaantallen van de coffeeshops en de vervoerswijze zijn in belangrijke mate bepalend voor omgevingseffecten zoals luchtkwaliteit en geluidshinder en voor de sociale veiligheid. Beschrijf in het MER:

- hoe de verdeling van het aantal bezoekers van de coffeeshops zal zijn over de dag, de week en het jaar, inclusief een inschatting van de waarschijnlijke herkomst van de bezoekers (als totaal en voor de drie nieuwe locaties);
- tot welke totale aantallen bezoekers dit leidt en wat het maximale aantal personen is dat gelijktijdig aanwezig zal zijn;
- het huidige gebruik en de toe- en afnames van autoverkeer op het wegennet, ook in de omliggende (buitenlandse⁵) gemeenten⁶;

³ In zienswijze 4 wordt gewezen op de op termijn geplande woningen in het Lanakerveld nabij de Brusselseweg. In zienswijze 5 wordt gewezen op de voorgenomen uitbreidingen bij Recreatiepark Dagstrand Oost-Maarland en het project A2 Maastricht.

⁴ De gemeente Eijsden en Belgische gemeenten vragen in hun zienswijzen (nr. 5 en 6) expliciet om de gevolgen van de Coffeecorners voor de openbare orde en veiligheid in hun gemeente te beschrijven.

⁵ De Commissie wijst er op dat paragraaf 7.8 van de Wet milieubeheer van toepassing is indien belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen optreden in een ander land.

- in hoeverre de gegenereerde verkeersstroom samenvalt met bestaande knelpunten tijdens de spits en of dit kan leiden tot ongewenst sluipverkeer;
- van wat voor vervoerswijze de bezoekers naar verwachting gebruik maken, hoe de gemiddelde verblijfsduur is en tot welke aantallen parkeerplaatsen dit per locatie leidt;
- welke vermindering van verkeers- en parkeerdruk in het centrum van Maastricht zal ontstaan;
- in hoeverre het gegenereerde verkeer effect heeft op verkeersveiligheid (waaronder de veiligheid van fietsers), geluidhinder (§ 4.3) en luchtkwaliteit (§ 4.4).

Ga bij al deze berekeningen uit van het prognosejaar 2020 of later. Geef aan op welke gegevens de prognoses gebaseerd zijn.

4.3 Geluid

Beschrijf de huidige of heersende geluidbelasting door verkeer op gevoelige bestemmingen en de geluidbelastingen ten gevolge van de nieuwe locaties voor het bepalende prognosejaar (tien jaar na realisatie van de nieuwe coffeeshops). Maak gebruik van modelberekeningen die voldoen aan het Meet- en rekenvoorschrift geluidhinder 2006. Beschouw hierbij:

- de hoofdinfrastructuur;
- de te wijzigen en/of nieuw aan te leggen infrastructuur;
- alle overige relevante infrastructuur⁷.

Geef in het MER vanaf de voorkeurswaarde van 48 dB (uitgedrukt in de Europese dosismaat L_{den}) in stappen van 5 dB de aantallen geluidbelaste bestemmingen (waaronder woningen) weer. Vermeld daarnaast op welke afstand van de weg de voorkeursgrenswaarde wordt overschreden. Presenteer deze informatie op een contourenkaart.

Geef aan in hoeverre geluidoverlast kan ontstaan door activiteiten op het terrein van de Coffeecorners.

4.4 Luchtkwaliteit

Volg voor de beschrijving van de effecten op de luchtkwaliteit de luchtkwaliteitseisen van de Wet milieubeheer van 15 november 2007 en de aanpassing van december 2008. Maak gebruik van modelberekeningen die voldoen aan de Regeling beoordeling luchtkwaliteit (2007). Beschrijf de uitgangspunten voor de berekeningen, zoals de aannames ten aanzien van het model voor de luchtkwaliteitsberekeningen en de input hiervoor, zoals verkeersintensiteit of samenstelling. Geef in het MER inzicht in de concentratieniveaus van fijn stof (PM_{10} en $PM_{2,5}$ ⁸) en stikstofdioxide (NO_2) en eventuele overschrijdingen van grenswaarden zowel voor de referentie als voor de verschillende locaties.

⁶ De gemeente Eijsden vraagt in haar zienswijze (nr. 5) om de te verwachten verkeersoverlast in haar gemeente in kaart te brengen. Volgens de Belgische gemeenten (zienswijze nr. 6) wordt te weinig aandacht geschonken aan de gevolgen van de Coffeecorner aan de Brusselseweg voor de verkeers- en vervoerssituatie binnen de Belgische gemeenten.

⁷ Als relevant worden beschouwd: wegen waarbij sprake is van een verkeerstoename van 30% of een afname van 20% ten opzichte van de referentiesituatie (dit komt overeen met ongeveer 1 dB verschil).

⁸ Het Europese Parlement heeft op 11 december 2007 streef- en grenswaarden voor $PM_{2,5}$ vastgesteld. Voor $PM_{2,5}$ geldt een grenswaarde: jaarnorm 25 $\mu g/m^3$ per 2015; en streefwaarden van 20 $\mu g/m^3$ per 2020 en een reductiedoelstelling voor de 'gemiddelde-blootstellingsindex' (GBI) tot 20% voor de periode 2010-2020. De GBI is

De analyse moet reiken tot tien jaar na datum van -beoogde- besluitvorming over het initiatief.

Voor PM_{2,5} zal de analyse zich kunnen beperken tot een indicatie van de mogelijke concentraties, vanwege de diverse onzekerheden⁹. De indicatie kan gebruikt worden als risico-inschatting of het bereiken van de toekomstige grenswaarde door het voornemen belemmerd wordt. Indien maatregelen moeten worden genomen om de PM₁₀-concentraties te reduceren, geef dan aan hoe deze maatregelen uitwerken voor de PM_{2,5}-concentraties.

Het is niet te verwachten dat de grenswaarden¹⁰ en richtwaarden¹¹ voor de overige stoffen zoals beschreven in hoofdstuk 5 van de Wm zullen worden overschreden. Gezien de jurisprudentie beveelt de Commissie aan om in het MER met een heldere onderbouwing aan te geven of overschrijding van deze grenswaarden in dit gebied uitgesloten is.

4.5 Natuur en Landschap

Ga in het MER in op de inpassing van de Coffeecorners in het landschap rondom de Köbbesweg en de Brusselseweg. Denk hierbij aan verlichting, groenbeheer, natuur op het terrein en het voorkomen van een industriële uitstraling.

5. OVERIGE ASPECTEN

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

de gemiddelde blootstelling van de bevolking van een lidstaat die voor het referentiejaar (2010) wordt vastgesteld met het doel de schadelijke gevolgen voor de menselijke gezondheid te verminderen. Deze moet waar mogelijk binnen een bepaalde termijn worden bereikt. In beginsel kunnen bepalingen van een richtlijn geen rechtstreekse werking hebben voordat de implementatietermijn is verstreken. Lidstaten dienen zich gedurende deze termijn wel te onthouden van maatregelen die het bereiken van het doel van de richtlijn in gevaar brengen.

⁹ Op dit moment zijn er nog geen vastgestelde achtergrondconcentraties en emissiefactoren beschikbaar voor het bepalen van de PM_{2,5}-concentraties, de Commissie adviseert om hierbij gebruik te maken van de meest actuele gegevens (zoals thans beschreven in de publicatie: 'Concentratiekaarten voor grootschalige luchtverontreiniging in Nederland, rapportage 2008 van het Milieu Natuur Planbureau', zie <http://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/500088002.pdf>) en op basis hiervan een zo betrouwbaar mogelijke indicatie te geven.

¹⁰ Grenswaarden voor SO₂, CO, Pb en benzeen.

¹¹ Richtwaarden voor nikkel, arseen, cadmium, ozon en benzo(a)pyreen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Burgemeester en Wethouders van de gemeente Maastricht

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Maastricht

Besluit: Wijziging van bestemmingsplannen

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C10.1

Activiteit: Het verplaatsen van zeven bestaande coffeeshops in de binnenstad naar drie nieuwe locaties aan de randen van de gemeente Maastricht.

Betrokken documenten:

De commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- OWP research, De betekenis van het bezoek aan coffeeshops voor de Maastrichtse economie, Onderzoek in opdracht van de VOCM, oktober 2008.
- OWP research en Intraval, Nulmeting overlast en bezoek coffeeshops Maastricht, oktober 2008.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in "De Maaspost" d.d. 18 maart 2009

aanvraag richtlijnenadvies: 17 maart 2009

ter inzage legging startnotitie: 19 maart t/m 29 april 2009

richtlijnenadvies uitgebracht: 27 mei 2009

Bijzonderheden:

Op grond van het Besluit m.e.r. 1994 geldt voor de aanleg van één of meer recreatieve of toeristische voorzieningen een m.e.r.-plicht in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een voorziening die 500.000 bezoekers (of meer) per jaar trekt, een oppervlakte beslaat van 50 hectare of meer, of een oppervlakte beslaat van 20 hectare of meer in een gevoelig gebied.

In de startnotitie staat op p. 7: "Hoewel de gemeente de coffeeshops niet definieert als een recreatieve of toeristische activiteit, heeft de gemeente besloten voorzichtigheidshalve de mogelijke milieueffecten van coffeshopactiviteiten gelijk te stellen aan mogelijke milieueffecten van recreatiebedrijven. De gemeente heeft besloten de procedure milieueffectrapportage vrijwillig op te starten."

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een voldoende plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het be-

voegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

mr. F.W. Evers (voorzitter)

ir. W.H.A.M. Keijsers

prof. dr. D.J. Korf

ing. B. Peters

mr. drs. M.A. Poortinga (secretaris)

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. A. Gilissen, Maastricht
2. Visstandverbetering Maas, Maastricht
3. J. van Kan, Maastricht
4. N. Pepels, Maastricht
5. Gemeente Eijsden, Eijsden
6. Thuis Advocaten, mr. R. Schobben namens de Belgische gemeenten Bilzen, Blegny, Dalhem, Lanaken, Riemst, Visé en Voeren
7. Waterschap Roer en Overmaas

Verslag informatieavond d.d. 14 april 2009 met overheden in het kader van inspraak op startnotitie

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Verspreiding coffeeshops Maastricht

De gemeente Maastricht heeft het voornemen om coffeeshops die nu in het centrum van Maastricht zijn gelegen te verplaatsen naar nieuwe locaties aan de rand van de stad. Deze nieuwe locaties zijn compacte verzamellocaties, Coffeecorners genaamd, waar zich twee of drie coffeeshops kunnen vestigen. De Coffeecorners zullen voornamelijk zijn gericht op bezoekers van buiten Maastricht. Om de Coffeecorners te kunnen realiseren, dienen onder andere bestemmingsplannen gewijzigd te worden door de gemeenteraad. Hiervoor wordt de procedure voor milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2769-2

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

